

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/226/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012325
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123012325.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci odsúdeného A. B. C., nar. XX.XX.XXXX v D., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 22.09.2023, č.k. 10PP/60/2023-24, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. novembra 2023 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného A. B. C., nar. XX.XX.XXXX v D., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 2, § 67 ods. 1 Trestného zákona tak, že zamietol žiadosť odsúdeného A. B. C., nar. XX.XX.XXXX v D., trvale bytom B. XX, E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra zo dňa 25.02.2010 sp. zn. 1T/117/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.05.2010 sp. zn. 2To/15/2010.

Okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil v rozsahu č.l. 24-27 spisu.

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote, ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, zahlásil sťažnosť odsúdený A. B. C. (č. l. 21 spisu), ktorú do dňa konania neverejného zasadnutia bližšie písomne neodôvodnil.

Prokurátorka prítomná na verejnom zasadnutí sa vzdala práva na podanie sťažnosti (č. l. 21 spisu).

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 192 odsek 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie, ktoré predchádzalo tomuto výroku a tak zistil, že sťažnosť podala oprávnená osoba v zákonom stanovenej lehote, avšak nie je dôvodná.

Krajský súd je toho názoru, že okresný súd po obdržaní žiadosti odsúdeného A. B. C. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody postupoval procesne bez akýchkoľvek pochybností, keď vo veci určil termín verejného zasadnutia na 22.09.2023, kde mal odsúdený možnosť vyjadriť sa k svojmu správaniu vo výkone trestu odňatia slobody, vykonal všetky dôkazy, ktoré sú potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a rozhodol spôsobom, ktorý si osvojil aj krajský súd.

Následne okresný súd vo svojom uznesení v súlade s ustanovením § 176 ods. 2 Trestného poriadku rozviedol všetky zákonné a právne skutočnosti, na základe ktorých mal za to, že žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je možné vyhovieť.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona, osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a § 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú splnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a tiež skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správneému záveru, že odsúdený splnil formálnu podmienku na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda že vykonal potrebnú časť výmery uloženého trestu v zmysle § 67 ods. 1 Trestného zákona, avšak odsúdený nespĺňa ani jednu materiálnu podmienku, nakoľko odsúdený svojím správaním vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie a tiež nemožno od neho bezpečne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd si závery okresného súdu prezentované v napadnutom uznesení osvojil a v celom rozsahu na ne odkazuje, bez potreby opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne, nie je potrebné, aby tieto opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (obdobne pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

Nad rámec odôvodnenia krajský súd uvádza, že pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, táto sa viaže podľa jej gramatického znenia striktnie na správanie odsúdeného vo výkone trestu. Polepšením v jej zmysle sa v resocializačnej rovine rozumie vývojový proces vnútornej premeny osobnosti odsúdeného, ktorá sa navonok prejavuje práve v jeho chovaní a správaní v podmienkach výkonu trestu. V súvislosti s rozhodovaním o prípadnom podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody plnenie tejto podmienky preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody). S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláške, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod.

Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Pokiaľ teda ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok, t. j. preukázanie polepšenia plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu, prvostupňový súd správne skonštatoval, že odsúdený túto podmienku nespĺnil. K jeho odôvodneniu ešte sťažnostný súd dopĺňa, že z hodnotenia poskytnutého Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 02.08.2023

síce nevyplývajú výrazne negatívne skutočnosti o správaní sa odsúdeného, avšak z doplnenia hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 22.08.2023 vyplývajú viaceré skutočnosti, ktoré nesvedčia o polepšení sa odsúdeného. Z predmetného doplnenia hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdenému bol dňa 22.08.2023 uložený disciplinárny trest celodenného umiestnenia do uzavretého oddielu v trvaní desať dní, nakoľko porušil zákaz predstierať ochorenie, úmyselne sa poškodzovať na zdraví, užívať lieky nepredpísané, nepovolené lekárom alebo užívať ich inak, ako ich predpísal alebo povolil lekár alebo odovzdávať lieky iným odsúdeným, podľa § 40 písm. f) zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a rovnako porušil zákaz vyrábať a prechovávať predmety, ktorými by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, ktoré by mohli byť zneužitú na útek alebo ktorými by sa mohol narušiť ústavný poriadok alebo poškodiť zdravie, podľa § 40 písm. d) zákona a tým spáchal disciplinárne previnenie. V správaní odsúdeného sa tak vyskytli viaceré nedostatky, a to nie v adaptačnej fáze výkonu trestu odňatia slobody, ale tieto sa vyskytli približne po pätnástich rokoch výkonu trestu odňatia slobody (odsúdený sa nachádza vo výkone trestu od 18.02.2008). Taktiež odsúdený neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania a tiež nebol zaradený do skupinových foriem práce, je mu venovaný individuálny prístup, v zaobchádzaní je preferovaný indirektívny prístup s následnou kontrolou plnenia povinností a je vedený k zodpovednosti za svoje správanie, k hlbšej sebareflexii, k uvedomeniu si následkov svojho nevhodného počínania a ku kritickému postojovi k spáchanému trestnému činu, čo súd nepresvedčilo, že sa polepšil a prebehla u neho vnútorná zmena v jeho hodnotovej orientácii. V súhrne potom možno uzavrieť, že jeho správanie je napriek dlhšiemu výkonu trestu odňatia slobody kolísavé, čo nesvedčí o polepšení sa odsúdeného, teda o vnútornej zmene v jeho hodnotovej orientácii. Navyiac z doplnenia hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a riaditeľ ústavu neodporučil jeho podmienené prepustenie.

Odsúdený bol navyše uznaný za vinného zo spáchania závažnejšieho trestného činu (vraždy), preto aj skúmanie všetkých relevantných skutočností na účely posúdenia prvej materiálnej podmienky musí byť prísnejšie, a preto je aj podľa názoru krajského súdu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti potrebné na odsúdeného aj naďalej pôsobiť špecifickými formami a metódami vlastnými podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré sú nevyhnutné pre dovŕšenie jeho nápravy. Inými slovami, odsúdený ktorý vykonáva trest odňatia slobody za tak závažnú trestnú činnosť, mal by mať vynikajúce hodnotenie z ústavu, kde vykonáva trest, aby súd nemal žiadnych pochyb, že trest splnil svoj účel.

Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej podmienky, túto súd skúma a objasňuje komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostrediu, v ktorom žil, celý jeho doterajší život, povahu charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku, vzhľadom na to, že výkon trestu na odsúdeného nepôsobí dostatočným výchovným vplyvom, nie je možné konštatovať, že je daný dôvodný predpoklad, že v prípade jeho podmieneného prepustenia povedie riadny život. Sťažnostný súd, rovnako ako prvostupňový súd, poukazuje v tejto súvislosti aj na osobu odsúdeného a povahu spáchaného trestného činu. Odsúdený sa dopustil závažného úmyselného trestného činu (vraždy), teda správne okresný súd konštatoval, že v tejto súvislosti je nevyhnutne osobitne starostlivo hodnotiť kvalitatívne naplnenie materiálnej podmienky v podobe očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, aby súd aj pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody naplnil ochrannú funkciu trestného práva. Stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania odsúdeného je potrebné hodnotiť s prihliadnutím na význam chráneného záujmu, ktorý bol činom dotknutý, spôsob vykonania činu a jeho nenapraviteľný následok, ktorým je smrť poškodeného. Preto aj krajský súd zastáva názor, že spoločenská nebezpečnosť konania odsúdeného je veľmi vysoká.

Keďže správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody je aktuálne kolísavé, niet sa prečo domnievať, že práve podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody splní svoj zákonom sledovaný účel. Správne potom okresný súd konštatoval, že v dôsledku nesplnenia prvej materiálnej podmienky na podmienené prepustenie odsúdeného nemožno dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvedenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. S týmto záverom okresného súdu sa v plnom rozsahu stotožňuje aj krajský súd a bez ďalšej argumentácie uzatvára, že v preskúmanom prípade nebolo preukázané splnenie materiálnej podmienky polepšenie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a otázku preukázania polepšenia nie je možné

posudzovať izolovane od otázky budúcej perspektívy vedenia riadneho života, preto podľa názoru krajského súdu nemožno z tohto dôvodu dospieť k odôvodnenému záveru, že v prípade podmieneného prepustenia bude odsúdený viesť na slobode riadny život.

Vzhľadom na tieto skutočnosti, má krajský súd za to, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody. V prípade odsúdeného sa vzhľadom na jeho aktuálne kolísavé správanie sa v ústave na výkon trestu nemožno rozumne domnievať, že podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel a preto je potrebné na odsúdeného aj naďalej pôsobiť špecifickými formami a metódami vlastnými podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré sú nevyhnutné pre dovŕšenie jeho nápravy.

Podľa § 193 odsek 1 písm. c/ Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť ak nie je dôvodná.

Z vyššie uvedených dôvodov aj krajský súd má za to, že u odsúdeného nie sú splnené zákonné podmienky na jeho podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 a § 67 Trestného zákona, preto v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.